FA Fatma YILMAZ fatmayilmazfyf@gmail.com

2010 Ankara emektarlar şampiyonu

Hüseyin Saltık

1954 Ankara şampiyonu, 1982'de ilk kez düzenlenen okullararası satranç şampiyonasının mimarı, Ankara Satranç Derneği yöneticisi ve Elazığ Satranç Derneği'nin kurucusu, 2010 Ankara emektarlar şampiyonu 85'inde bir çınar

H. Saltık, Ali İpek 12. Türkiye Birinciliği İzmir 1977 (Arşiv: H. Saltık)

Fatma YILMAZ: Sizi oyunculuğunuz ve yöneticiliğinizle tanıyoruz ama bunların ötesindeki Hüseyin Saltık kimdir, neler yapmıştır? Bildiğimiz ve bilmediğimiz yönlerinizle bize kendinizi tanıtır mısınız?

Hüseyin Saltık: Tunceli'nin Hozat ilçesinin Akören köyünde doğdum. Asıl doğum tarihim 1927 olup, okula başlayabilmem için mahkeme kararı ile yaşım küçültülmüş, nüfus cüzdanımda 1929 olarak yer almaktadır. Çiftçi bir ailenin çocuğuyum. Babam ben küçükken geçirdiği bir kaza sonucu ölmüş, onu hatırlamıyorum. Ortaokul ikinci sınıfa kadar Elazığ'da oturan emekli yarbay dayımla evli halamın yanında okudum. Ne yazık ki halamı ve dayımı da altı ay ara ile kaybettim. Devletin her sene açtığı parasız yatılı okul sınavına girdim ve kazandım. O sene Elazığ'da sınavı kazananları Kars'a gönderdiler. Ortaokul ve liseyi Kars'ta bitirdim. Devam mecburiyeti olmadığı için kaydımı Ankara Hukuk Fakültesi'ne yaptırdım. Memlekete gidip, yıl sonunda sınavlara giriyordum. Üçüncü sınıfta devam mecburiyeti konuldu. O sırada Milli Savunma Bakanlığı'nın askeri hakimlik için hukuk fakültesinden öğrenci alacağını duydum, başvuruda bulundum, Milli Savunma Bakanlığı hesabına, hukuk fakültesini bitirdim. İlk görev yerim Ankara Hava Kuvvetleri oldu. Beş sene Ankara'da, üç sene Van'da, yedi sene Balıkesir'de ve üç sene de Kayseri'de çalıştım. Emeklilik hakkımı kazandığım 1970 yılında emekli oldum. 1985'e kadar da Elazığ'da

Hüseyin Saltık, Kahraman Olgaç hakemlik yaparken 1970'li yıllar (Arşiv: H. Saltık)

avukatlık yaptım. Oradan da emekli olduktan sonra Ankara'ya yerleştim. Eşim ve kızımla birlikte yazın Marmaris-İçmeler'de, kışın Ankara'da yaşamımızı sürdürmekteyiz.

Satranca nerede, ne zaman, kimlerin aracılığıyla başladınız?

Hukuk Fakültesi üçüncü sınıfa kadar satrancın adını dahi duymamıştım. Mülkiyeliler Birliği'ne arkadaşlarımı ziyarete gittiğimde 1949'da tanıştım satrançla. Çok iyi dama oynadığım için dikkatimi çekmişti. Orada birkaç askeri öğrenci vardı, onlardan bu oyunu bana öğretmelerini rica ettim. Sonuç olarak onlardan nasıl oynandığını öğrendim. Satrancı derslerimi ihmal edecek kadar çok seviyordum. Dördüncü sınıfta bu oyunu bana öğretenleri yenmeye başladım. Ulus'ta Kızılırmak Kahvesi'nde iyi oyuncuların olduğunu duydum, oraya gitmeye başladım. Daha sonra satranççılar Santral Kahvesi'ne gitmeye başladı. Burada Avukat Minnetullah Haydaroğlu, Reşat Vekilli ve Naci San ile tanıştım. Onlardan çok şey öğrendiğimi belirtmek isterim. O dönemde arkadaşlarımın tavsiyesi üzerine aldığım Selim Palavan'ın kitabından da çok yararlandım. Fakülteyi bitirdikten sonra altı ay yedek subay okulunda kurs görürken, Nevzat Süer ile tanıştım. Beni Ankara'daki satranç turnuvalarına katılmaya teşvik eden de kendisidir.

Başarılarınız desem?

Ankara'da çalıştığım dönemde Türkiye Satranç Federasyonu'nun düzenlediği Ankara Satranç Birinciliği turnuvalarında 1954'te birincilik, 1976'da birinciyle eş puanla ikincilik, 1979'da üçüncülük, Ankara Barosu'nun 2000'de düzenlediği turnuvada birincilik, Etibank'ın 1989'da düzenlediği turnuvada ikincilik, Marmaris Satranç Kulübü'nün düzenlediği yarışmada birincilik, 2010 Ankara Emektarlar Turnuvası'nda birincilik gibi derecelerim oldu.

Söyleşi öncesinde sizinle ilgili olarak yaptığım araştırmalar sırasında öğrendim ki kayıtlara geçen oyununuz yok denecek kadar az. Oysa bu kadar başarınız olduğuna göre onlarca turnuvada oynamış olmalısınız. Hatırladığınız kadarıyla resmi maç sayınız?

Satranç turnuvalarına katılmak sürekli ve ciddi bir çalışmayı gerektirir. Mesleğim dolayısıyla bu ortamdan biraz uzak kalmama rağmen fırsat buldukça katıldığım birçok turnuva oldu. Ama oyunlarımla ilgili net bir sayı söyleyemem, yazma konusunda da dikkatsiz olduğum için ne yazık ki resmi kaynaklara geçen maç sayım da çok az belki de yok!

Hakemliğinizi yansıtan fotoğraflarınız var. Ankara Satranç Derneği'nin yöneticiliğini yaptığınızı da biliyoruz örneğin. Bunlardan da söz eder misiniz?

Hakemliği günümüzdeki gibi algılamayın, lütfen! O dönemde satrançla ilgileniyorsanız ya oynuyordunuz ya da o turnuvada oynamayacaksanız hakemlik yapıyordunuz. Benim yaptığım hakemlik de böyle bir hakemlikti.

Yöneticilik işine gelince: İyi bir zihin sporu olduğuna inandığım satrancın Türkiye'de gelişmesi ve yaygınlaşması için ne yapılabilir düşüncesi hep kafamı kurcaladı, o dönemde de kurcalıyordu. Bu konuda Ankara Satranç Derneği yöneticiliğim sırasında bazı girişimlerim oldu. Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın satrancı zihin sporu olarak kabul etmesi ile ilgi çalışmalar ile ilk defa liseler ve üniversitelerarası yarışmaların yapılması, bununla ilgili yarışma tüzüğünün hazırlanması çalışmaları yapılmıştır. Bu çalışmada İstanbul Satranç Federasyonu ve Ankaralı satranççıların büyük katkısı olmuştur.

Ayrıca Elazığ'da avukatlık yaptığım dönemde Elazığ Satranç Derneğini kurdum. Ankara'ya yerleştikten sonra da Çankaya Belediyesi Satranç Kulübü'nü kurdum, uzun yıllar takım olarak turnuvalara katıldık, elde ettiğimiz iyi sonuçlar da oldu.

Şöyle bir düşünürsek siz 1950'lerden beri bir biçimiyle satrancın içindesiniz. O günden bugüne satrançta ne değişti?

Satranççılar, Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın satranca, Bülent Ecevit'in Başbakanlığı, Yüksel Çakmur'un Gençlik ve Spor Bakanlığı, Tevfik Sarpkaya'nın Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü döneminde ilgi gösterdiğini bilir. Ancak bu işin nasıl başladığını bilmez. Çünkü Gençlik ve Spor

FA Fatma YILMAZ fatmayilmazfyf@gmail.com

Hüseyin Saltık, TSF Atatürk Satranç Merkezi'nde

Bakanlığı satrancı beden faaliyeti olarak kabul etmediği için kendi faaliyet sahasının dışında görmüş ve ona o zamana kadar ilgi göstermemiştir. O yıllarda Ankara Satranç Kulübü başkanıydım. Satrancı bakanlığa anlatmak ve tanıtmak için uygun bir ortam olduğunu düşünüyordum. Akrabam olan Tunceli Milletvekili Nihat Saltık seçim bölgesinde çok etkili bir isimdi. Hem bu özelliğinden hem de kişisel özelliklerinden dolayı kendisinin Başbakan Bülent Ecevit'in çok yakın dostu olduğunu biliyordum. Onunla birlikte bakana gidersek satrancı anlatma ve tanıtma fırsatı bulacağımı düşündüm. Kendisinden rica ettim, beraber Bakan Yüksel Çakmur'a gittik. Beni akrabası ve Ankara Satranç Kulübü başkanı olarak tanıştırdı.

Bakan Yüksel Çakmur'a, satrancın düşünceyi geliştiren, olayları planlama ve çözümleme yeteneği kazandıran bir zihin sporu olduğunu, aynı zamanda boş zamanları değerlendirmede gençliğe büyük katkıda bulunacağını anlattım. Dikkatlice dinledi. Gençlik ve Spor Bakanlığı genel müdürüne telefon etti. Ankara Satranç Kulübü Başkanı Hüseyin Saltık'ı gönderiyorum, kendisine mümkün olan kolaylığı gösterin, dedi. Genel müdür beni çok iyi karşıladı. Bakanaanlattıklarımı ona da aynen anlattım. Gençler arasında satrancı yaygınlaştırmak ve satranç yarışması düzenlemek istediğimi de...

Genel Müdür, satranç yarışmalarını tesislerinde yapabileceğimizi, gençler arasında yaygınlaştırmak için de mümkün olan kolaylığı göstereceğini söyledi. Ancak bu konularda genel müdürlüğümüzü bilgilendirmeniz gerekir dedi. Bunun üzerine ben çevremdeki satranççıların görüş ve desteklerini de alarak satrancı genel müdürlüğe tanıtma ve kabul ettirme çalışmalarına başladım. Başarılı da olduk.

İşte Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın satranca ilgisi böyle başladı ve ilk defa 1982 yılında Türkiye Liselerarası Satranç Yarışması'nı düzenledik.

Günümüzde bu tür yarışmaların hangi düzeye geldiğini ise okuyucularınız elbette benden daha iyi biliyordur.

Bütün bunlara rağmen Ankara satrancına dair söylemek istediğim bir şey var ki bu durum beni gerçekten hep çok üzmüştür: Öğrencilik yıllarımda da satranç Ankara'da kahvelerde oynanıyordu ve insanlar sigara içilen bu sağlıksız ortamlarda satrancın hatırına sağlıklarını kaybediyorlardı. Aradan geçen onca zamana rağmen Ankara'da, başkentte, bir tane bile satranç mekanı yok ve insanlar hala kahvelerde satranç oynuyor.

Yarım asırdan fazla iç içe olduğunuz satranç hayatınıza ne kattı?

Satrancın hayatıma kattıkları; doğru düşünme, hızlı karar verebilme alışkanlığı, farkındalık; fırsatları fark etmek akışına bırakmamak, tedbirli olmak, zafer sarhoşluğuna kapılmamak, bilginin gücünü hafife almamak, deneyimlerin öğrenme olduğunu anlamak, kendi hayatımın şahı olduğumun keyfini yaşamak.

Bu güzel söyleşi için okuyucularımız adına çok teşekkür ediyoruz.